Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 1990–1991 Nr. 17a

19 816

Voorstel van wet van de leden Schutte, Castricum en Hermans tot wijziging van de Wet op de Parlementaire Enquête en in verband daarmee opnemen van een bepaling in het Wetboek van Strafrecht

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT

Vastgesteld 15 januari 1991

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende opmerkingen en vragen.

De leden van de fractie van het C.D.A. lazen in de reactie van de indieners d.d. 8-6-1988 op het Advies van de Raad van State op pagina 6 de volgende zinsnede:
«....zou beperkt moeten worden tot de gronden, genoemd in artikel 86 GW». Zij meenden te moeten aannemen dat bedoeld werd hier het volgende te formuleren: «....zou beperkt moeten worden tot de grond, genoemd in art. 68 GW».

Naar aanleiding van de twee laatste zinnen in de memorie van antwoord zouden de aan het woord zijnde leden gaarne van de indieners vernemen welke wijzigingen – na aanvaarding van het wetsvoorstel en inwerkingtreding van de wet – naar hun ordeel in het Reglement van Orde aangebracht zou dienen te worden.

In de nota naar aanleiding van het eindverslag troffen de zelfde leden op pagina 6 de volgende zinsnede aan: «..... met als mogelijke uitzondering de enquête van 1867 naar de situatie in de fabrieken». Zij namen aan dat bedoeld werd 1887 te schrijven.

De leden van de fractie van de P.v.d.A zouden graag van de initiatiefnemers willen vernemen wat de betekenis van de aangenomen motie van de leden Wiebenga en V.A.M. van der Burg (19816.24) is voor een enquête die gehouden wordt door de Eerste Kamer danwel de Verenigde Vergadering der Staten-Generaal.

Naar aanleiding van de wijziging van artikel 17, tweede lid, van de Wet op de parlementaire enquête is het aanwijzen van een plaats van voorlopige gijzeling ter sprake gekomen. De initiatiefnemers vonden een bepaling als in de vigerende wet niet relevant omdat de voorlopige

[1] Samenstelling:
Postma(CDA),Pröpper(CDA), Houben-Sipman (CDA), Mastik-Sonneveldt (PvdA), Mw. J. H. B. van der Meer (PvdA), (voorzitter), Tjeenk Willink (PvdA), Van Boven (VVD), Talsma (VVD), Vis (D66), Vogt (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

111617F
ISSN 0921 - 7363
SDU uitgeverij 's-Gravenhage 1991

gijzeling zou kunnen plaatsvinden in het lokaal waar de enquête wordt gehouden.

De aan het woord zijnde leden vroegen zich af of bij de door de initiatiefnemers gegeven motivering het vierde lid van artikel 17 niet over het hoofd is gezien.

Daarin wordt bepaald dat de voorlopige gijzeling ophoudt bij voldoening aan de vroegere geweigerde verplichting en van rechtswege vervalt, indien de bekrachtiging daarvan niet binnen acht dagen bij de rechter is gevraagd. Als de weigerachtige getuige niet om zijn invrijheidstelling verzoekt, kan de voorlopige gijzeling langer duren dan de 24-uren als bedoeld in het tweede lid van artikel 17. In zo'n situatie lijkt het niet gewenst dat betrokkene in het eerdergenoemde lokaal in bewaring blijft gehouden. Deze leden vonden het daarom noodzakelijk dat de commissie de plaats van de voorlopige gijzeling aanwijst.

Het lid van de G.P.V.-fractie had met waardering kennis genomen van de inhoud van het voorgestelde wetsvoorstel. De behandeling ervan in de Tweede Kamer is fundamenteel en uitgebreid geweest. Hij had dan ook geen behoefte om op de voorgestelde wijzigingen van de reeds bestaande wet in te gaan omdat materieel met de inhoud van de voorgestelde wijzigingen instemming kan worden betuigd. Wel had hij nog een enkele vraag c.q. opmerking. In de eerste plaats kan geconstateerd worden dat het media vraagstuk in de gedachtenwisseling aan de overzijde een voorname plaats heeft gehad. Het was het aan het woord zijnde lid evenwel nog niet duidelijk hoe het verloop is als een getuige bezwaren maakt om de televisie bij een verhoor toe te laten en de enquêtecommissie dit bezwaar niet wil honoreren. Kan een getuige in dat geval in kort geding bescherming zoeken bij de rechter en wordt het verhoor dan opgeschort tot de rechter in kort geding uitspraak heeft gedaan? Vervolgens vond het aan het woord zijnde lid het opmerkelijk dat het in de parlementaire geschiedenis nog nooit is voorgekomen dat de Eerste Kamer een parlementaire enquête heeft gehouden. Ook is het nimmer geschied dat een Verenigde Vergadering een parlementaire enquête heeft verricht. Uit de laatste drie enquêtes bleek, in het bijzonder die van de RSV, dat de Tweede Kamer nauw betrokken is geweest bij het gevoerde beleid. Bij een strafproces is het niet gebruikelijk dat in eigen zaak recht wordt gedaan. Nu behoeft deze regel niet te gelden in een privaatrechtelijk onderzoek van de Tweede Kamer dat alleen het doel heeft om de waarheid aan het licht te brengen. Nochtans zou het wijs kunnen zijn indien de Eerste Kamer, als niet direct betrokkene, een parlementaire enquête uitvoert. Wat is hierop de visie van de indieners? Tenslotte vroeg het aan het woord zijnde lid in welke situaties het denkbaar is dat de Verenigde Vergadering een parlementaire enquête houdt.

De voorzitter van de commissie,
Mevrouw J. H. B. van der Meer,

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld